

PSYCHOTERAPEUTICKÁ POMOC V CENTRÁCH PORADENSTVA A PREVENIE V REFLEXII TROCH PSYCHOLOGIČIEK

Michaela Souček Vaňová

Ambulancia klinickej psychológie - Infanteria, Hronská 1, Zvolen

| Úvod

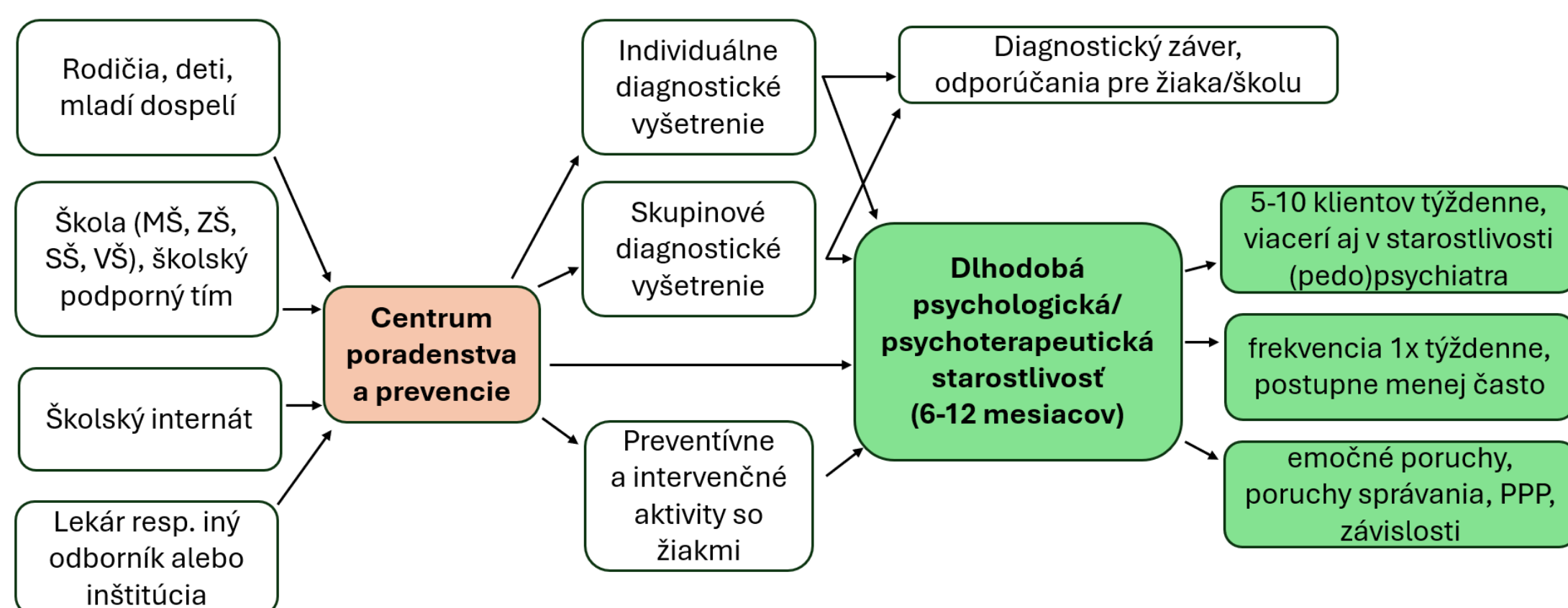
Množstvo detí s vážnymi psychickými ťažkosťami, ktoré vyhľadajú odbornú pomoc, čakajú na prvý termín u klinického psychológa alebo pedopsychiatra niekoľko týždňov až mesiacov. Centrá poradenstva a prevencie (CPP) predstavujú dostupnejšiu formu pomoci, avšak ich hlavným cieľom nie je poskytovanie terapie, ale poradenstva a prevencie. Zaujímalo nás, ako aktuálnu situáciu reflektujú samotní zamestnanci CPP.

| Metódy

Zámerným výberom sme oslovili tri psychologičky s ukončeným psychoterapeutickým výcvikom, ktoré majú pravidelne v dlhodobej psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti žiakov od materských škôl až po vysoké školy. Všetky tri psychologičky majú viac ako 15 rokov praxe a pôsobia dlhodobo v rezorte školstva. V priebehu mesiacov apríl-máj 2025 boli realizované tri online rozhovory, ktorých prepis (P1,P2,P3) sme podrobili obsahovej analýze. Na spracovanie dát bol použitý softvér Atlas.ti.

V rozhovoroch sme sa zamerali na **klúčové oblasti**: rozhodovanie o ne/prijatí klienta do psychoterapie, počet klientov a charakter ťažkostí, terapeutický plán, podmienky na výkon psychoterapie a postoj zamestnávateľa, motivácia poskytovať psychoterapiu, spolupráca s ďalšími odborníkmi, supervízia a systémová podpora.

Následne sme vytvorili **model poskytovania dlhodobej psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti** psychologmi a psychologičkami CPP so psychoterapeutickým vzdelaním. Všetky tri psychologičky sa zhodli, že výhodou pre klientov je bezplatné poskytovanie služieb a dobrá spolupráca s inými odborníkmi v danom regióne (o. i. v rámci distribúcie klientov).

Obr. 1 Model poskytovania dlhodobej psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti o klientov CPP

Najčastejšie klienti do CPP prichádzajú na žiadosť školy, absolvujú diagnostické vyšetrenie za účelom posúdenia charakteru ich ťažkostí. Následne je niektorým z nich ponúknutá dlhodobá starostlivosť.

Časť klientov kontaktuje priamo konkrétnu psychologičku buď na základe predchádzajúcej skúsenosti alebo odporúčania: „...mám jedno dieťa, lebo chodí do školy, ktorá je v mojej starostlivosti a rodičia ma poprosili o druhé dieťa, ktoré je tiež v starostlivosti pedopsychiatra.“ (P2)

Pri rozhodovaní o prijatí klienta do terapie zohráva rolu najmä ich aktuálne vyťaženie: „...či viem v podstate mu poskytnúť ten servis, lebo už keď ho vezmem, tak ja idem do týždňových intervalov, keď sa chytí, potom do dvojtýždňových intervalov a keď je zastabilizovaný, tak sme v mesačných intervaloch a držíme to, kým neukončíme terapiu.“ (P1)

Zaujímalo nás, aké ťažkosti majú najčastejšie klienti v dlhodobej starostlivosti: „Deti, ktoré sú v takejto dlhodobej psychologickej starostlivosti u mňa sú deti s emocionálnymi ťažkosťami, veľmi často napríklad s úzkostnými stavmi alebo s problematickou reguláciou emócií. Akonáhle už chodí ku klinickému, preruším spoluprácu, jasné. ... psychózy, tak tie dávam do starostlivosti klinickému.“ (P2)

S podmienkami práce, priestorovým aj materiálno-technickým vybavením sú všetky tri psychologičky spokojné, vnímajú aj podporu zo strany zamestnávateľa, oceňujú možnosť supervízie a/alebo intervízie. Na otázku, čo by si priali zmeniť, odpovedala jedna z nich: „...mohla by som napríklad celý deň robiť, vymyslím si, len tie terapie a že by to nebolo stratové pre poradňu, že ja nerobím diagnostiku jeden deň, vieš, že by sa to bralo, no že by som mohla mať šesť klientov alebo koľko ... a toto sa nenesie veľmi.“ (P3)

| Záver

Na záver žiaľ musíme konštatovať, že aj vo výpovediach všetkých troch psychologičiek z rezortu školstva rezonovalo znepokojenie kvôli aktuálne prebiehajúcej úprave legislatívy súvisiacej s vykonávaním psychologickej a psychoterapeutickej činnosti.

Prikláňame sa k názoru Slovenskej komory psychológov, že „v súčasnosti žiaľ pre dlhoročne platnú legislatívnu úpravu nemôžu všetci odborníci v oblasti psychológie a psychoterapie poskytovať služby a neexistuje jednotná regulácia povolania a dáta z toho vyplývajú.“ Príkladov kvalitnej medzirezortnej spolupráce (nielen) v oblasti poskytovania psychologickej a psychoterapeutickej pomoci máme mnoho a aj naša malá reflexívna sonda je dôkazom toho, že „Kto chce, hľadá spôsob. Kto nechce, hľadá dôvod.“ (F. Vláčil)

Zdroje

Slovenská komora psychológov. (2025). Stanovisko k vládnemu návrhu zákona o psychologickej činnosti a psychoterapeutickej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov: <https://www.komorapsychologov.sk/2025/03/25/stanovisko-k-vladnemu-navrhu-zakona-o-psychologickej-cinnosti-a-psychoterapeutickej-cinnosti-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov/>

Zákon 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov: https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/2008/245/ZZ_2008_245_20250101.pdf